

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 502/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/116/2023 z 26. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 7. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 48 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu (ktoré síce sťažovateľ nepripojil k ústavnej sťažnosti, ale je dostupné na stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk) vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 20C/43/2017 sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal obnovy konania vedeného pod sp. zn. 17C/214/2014 (ďalej len „pôvodné konanie“), ktoré skončilo uznesením o schválení súdneho zmiaru z 21. januára 2016 tak, že sťažovateľ sa zaviazal zaplatiť žalovanej 17 000 eur v splátkach po 150 eur mesačne a žalovaná sa zaviazala zdržať sa výkonu záložného práva k tam špecifikovanej nehnuteľnosti dobrovoľnou dražbou za predpokladu riadneho splácania dohodnutých mesačných splátok.

3. Rozsudkom č. k. 20C/43/2017-261 z 8. októbra 2020 okresný súd zamietol žalobu sťažovateľa a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania proti sťažovateľovi v rozsahu 100 %.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 16Co/19/2021 z 27. mája 2021, ktorým rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalovanej priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Napadnutým uznesením najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti vyjadruje nesúhlas s názorom dovolacieho súdu, že vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. z 22. januára 2021 o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu (ďalej len „vyhláška č. 24/2021 Z. z.“), ktorej aplikácie sa sťažovateľ domáhal, nadobudla účinnosť až 23. januára 2021, preto sa jej aplikácie nemohol v súlade s princípom legality dovoľávať, keďže v čase nariadeného pojednávania (8. októbra 2020) nebola súčasťou právneho poriadku. Tvrdí, že v čase pojednávania konaného 8. októbra 2020 bol vyhlásený núdzový stav a platil zákon č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z. z.“) z 25. marca 2020 s účinnosťou od 17. júna 2020 do 31. decembra 2020, teda platil aj v čase nariadeného pojednávania. Okresný súd mal pritom vedomosť, že sťažovateľ pracuje v zahraničí a na nariadené pojednávanie by musel počas núdzového stavu cestovať cca 2 000 km tam a späť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že ústavná sťažnosť má vážne obsahové nedostatky, keďže sťažovateľ síce v sformulovanom petite uviedol, ktoré základné práva podľa ústavy a dohovoru mali byť označeným rozhodnutím najvyššieho súdu porušené, avšak na podporu svojich tvrdení neuviedol žiadnu relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu, na základe ktorej by ústavný súd mohol posúdiť opodstatnenosť jeho tvrdení. Z prednesených argumentov sťažovateľa nevyplýva nič, čo by posunulo posudzovanú vec do ústavnoprávnej roviny.

9. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že síce neočakáva právne perfektné podania od osôb, ktoré nie sú v konaní právne zastúpené, ale požaduje, aby v rámci svojich podaní aspoň v orientačnej rovine ozrejmili základné skutkové a právne okolnosti svojej právnej veci s uvedením toho, v čom mal príslušný orgán nesprávne vo veci rozhodnúť, teda uviedli skutočnosti, ktoré by predstavovali určité východisko pre ďalší postup ústavného súdu. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti pritom

spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a sama osebe je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, III. ÚS 611/2021).

10. V danom prípade sa sťažnostná argumentácia vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, ktorý sťažovateľ označil za porušovateľa svojich práv, zúžila len na nesúhlas s právnym názorom, že v danom prípade sa sťažovateľ nemohol domáhať aplikácie vyhlášky č. 24/2021 Z. z. z dôvodu, že táto nadobudla účinnosť dňom jej vyhlásenia, t. j. 22. januára 2021, čo znamená, že v čase uskutočneného sporného súdneho pojednávania 8. októbra 2020 teda predmetná vyhláška nebola účinná.

11. V ústavnej sťažnosti tak zrejme chýbajú bližšie právne a skutkové dôvody, ktorými by sťažovateľ podporil tvrdenie o porušení svojich práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

12. Napriek uvedenému nedostatku spočívajúcemu v chýbajúcom dostatočnom argumentačnom základe ústavnej sťažnosti sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo ako neprípustné odmietnuté dovolanie sťažovateľa atakujúce rozhodnutie odvolacieho súdu z 27. mája 2021. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia náležite vysporiadal s namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá mala podľa sťažovateľa spočívať v nedostatočnom a arbitrárnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a v postupe okresného súdu, ktorý v čase vyhlásenia núdzového stavu nariadil na 8. október 2020 pojednávanie a meritorne rozhodol v neprítomnosti sťažovateľa bez toho, aby mal na konanie v neprítomnosti jeho súhlas. Dovolací súd sa nestotožnil s kritikou sťažovateľa vo vzťahu ku kvalite odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorý rovnako ako okresný súd zreteľne vysvetlil dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a vyčerpávajúcim spôsobom reagoval na zásadné námietky sťažovateľa (bod 17 napadnutého uznesenia). Za nedôvodnú považoval aj ďalšiu námietku sťažovateľa, že prvoinštančný súd nariadil pojednávanie na 8. október 2020 v čase, keď bol uznesením vlády Slovenskej republiky vyhlásený núdzový stav bez zohľadnenia vyhlášky č. 24/2021 Z. z. a meritorne rozhodol v jeho neprítomnosti bez súhlasu sporových strán na konanie v ich neprítomnosti počas vyhláseného núdzového stavu. Uvedol, že vyhláška č. 24/2021 Z. z., ktorej aplikácie sa sťažovateľ domáhal, nadobudla účinnosť až 23. januára 2021, preto sa sťažovateľ nemohol dovolávať uplatnenia podzákonnej právnej normy, ktorá v čase pojednávania nariadeného na 8. október 2020 nebola súčasťou právneho poriadku. V tejto súvislosti akcentoval, že cieľom zákona č. 62/2020 Z. z. nebolo úplne zakázať vykonávať pojednávania, ale ich obmedziť s ponechaním na úvahe súdu, či ho za danej situácie nariadi. Súdny po účinnosti zákona č. 62/2020 Z. z. mali vykonávať pojednávania „len v nevyhnutnom rozsahu“. Za právneho stavu pred účinnosťou vyhlášky č. 24/2021 Z. z. mali teda súdy pomerne široké oprávnenia a bolo len na sudcovi (senáte), aby v rámci svojej agendy vyselekoval veci, ktoré považuje za neodkladné a ktoré je potrebné prejednať na pojednávani. Ak sa preto sudkyňa okresného súdu rozhodla pojednávanie nariadiť na 8. október 2020, nebola povinná robiť žiadne zvláštne opatrenia, aby mohla viesť pojednávanie v neprítomnosti strán, nemala v tomto smere žiadnu poučovaciu povinnosť a ani povinnosť žiadať súhlas s prejednaním veci v neprítomnosti sporových strán. Procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý rozhodol vo veci v neprítomnosti strán sporu, bol preto podľa najvyššieho súdu legitímny a nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP

(bod 18 napadnutého uznesenia). Napokon sa najvyšší súd vyjadril aj k namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, konštatujúc, že sťažovateľ nevymedzil dovolaciu otázku spôsobom podľa § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP (body 27 až 29 napadnutého uznesenia).

13. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s dovolacou argumentáciou sťažovateľa a neoponechal bez reakcie žiadnu z jeho podstatných dovolacích námietok. Napadnuté uznesenie nie je preto možné hodnotiť inak než ako ústavne konformné.

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ústavy sťažovateľ nekonkretizoval, ktoré z jednotlivých práv zaručených týmto článkom ústavy malo byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu porušené. V dôvodoch ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať ani žiadnu osobitnú argumentáciu, ale je zrejmé, že porušenie uvedeného článku ústavy sťažovateľ prepája s namietaným porušením práva na spravodlivé súdne konanie. O uvedenom svedčí aj formulácia petitu ústavnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ označuje čl. 48 ústavy ako „*základné právo na súdnu a inú právnu ochranu*“.

15. V závere ústavný súd uvádza, že aj keď sťažovateľ nie je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený [§ 34 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], s prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii právneho zastúpenia sťažovateľa, a to z dôvodu procesnej ekonomie, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku predložením plnej moci by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

16. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci preto ústavnému súdu neostáva iné, ako konštatovať, že z ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by pri rozhodovaní najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa došlo k porušeniu označených práv podľa ústavy a dohovoru. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu